

Anlæggelse af pigtail nyrekateter

Du skal have anlagt et nyrekateter, som kan sikre at urinen ledes væk fra din nyre. Det kateter, du skal have anlagt, hedder et 'Pigtail nyre-kateter'.

SÅDAN FOREGÅR ANLÆGGELSEN

Før vi går i gang med anlæggelsen af kateteret, skal du have taget blodprøver, og vi skal se, at blodprøverne er i orden. Vi tager blodprøverne, når du ankommer til Urologisk Afdeling.

Selve anlæggelsen af kateteret sker på Radiologisk Afdeling (Røntgenafdelingen). Forud for anlæggelsen giver vi dig smertestillende medicin (Panodil®), for at imødegå at anlæggelsen godt kan gøre ondt, og du får antibiotika for at forebygge infektion.

Du skal ligge på siden på et leje og bliver dækket med sterile afdækningsstykker, så kun det område, hvorigennem kateteret skal anlægges, er synligt.

Røntgenlægen starter med at desinficere din hud, der hvor kateteret skal anlægges. Huden desinficeres ad 2 omgange, så der ikke trækkes bakterier med ind til nyren.

Dernæst bliver du lokalbedøvet, det vil sige, at du får lagt bedøvelsen med en indsprøjtning på det sted, hvor kateteret skal lægges. Dermed er kun anlæggelsesstedet bedøvet, mens du er vågen.

Røntgenlægen anlægger nu kateteret gennem huden og ind til nyren. Det sker ved hjælp af ultralyd og en punkturnål. Kateteret fikseres i nyren ved at trække i en snor, så kateteret danner en krølle.

Kateteret holdes fast i nyren, når røntgenlægen trækker i en snor, og kateteret danner en lille krølle – deraf navnet 'pigtail'.

Herefter forlænger radiologen kateteret med et såkaldt konnektorstykke. Konnektorstykket forbindes til en urinpose, der holdes fast på låret.

Konnektorstykke, der forbinder kateter og urinpose.

Urinpose, som kateteret forbinder til. Urinposen fikseres på låret med et net/elastik.

Kateteret holdes fast til din hud ved hjælp af plaster. Vi bruger blandt andet et fikseringsplaster, som kaldes et Flexi-trak. Flexi-trak kan åbnes og lukkes flere gange, og skal kun skiftes 1 gang om ugen eller ved behov.

Sådan sidder forbindelse og fikseringsplaster på maven.

Hele anlæggelsen af kateteret varer cirka 1 time.

SÅDAN FORBEREDER DU DIG

Spis og drik, som du plejer

Du skal ikke faste før eller efter anlæggelsen.

Hold pause med blodfortyndende medicin

Tager du blodfortyndende medicin, skal du holde pause med medicinen inden anlæggelsen. Det gælder præparaterne Hjertermagnyl, Clopidogrel, Marevan og Xarelto® og lignende præparater.

Urologisk Afdeling vil give dig eller din hjemmesygeplejerske besked om, hvornår og hvor længe du skal holde pause med den blodfortyndende medicin.

NÅR DU KOMMER HJEM

Drik op til 2 liter væske i døgnet

Når kateteret er anlagt, kan der forekomme blod i urinen. Det er helt normalt. Du skal blot være opmærksom på at drikke 1½-2 liter væske i døgnet, så nyren bliver rensset godt igennem.

Kontakt hjemmesygeplejersken, hvis kateteret ikke fungerer

Kateteret er meget tyndt, og der skal derfor ikke meget til, før det stopper til, så urinen ikke kan ledes

væk fra nyren. Selv den mindste klump af størknet blod kan være årsag til et tilstoppet kateter. Du skal derfor reagere ved at kontakte hjemmesygeplejersken, hvis du oplever et eller flere af disse gener:

- Forbindingen er våd.
- Forbindingen sidder løst.
- Du kan se sivning på forbindingen.
- Du oplever svie og kløe omkring kateteret.
- Hvis urinproduktionen er mindre end vanligt, blodig og/eller uigennemsigtig.
- Hvis du får feber.
- Hvis du får smerter i siden ud for nyren.
- Hvis der er knæk på slangen.

Hjemmesygeplejersken skal forsøge at skylle kateteret.

Oplever du, at urinproduktionen er mindre end sædvanligt, kan du forsøge at bevæge dig, fx ved at gå en tur. Bevægelse kan sætte gang i udløb af urin i kateteret.

Vær **ekstra** opmærksom på tilstoppet kateter, hvis du kun har **én fungerende nyre**, da denne varetager hele urinproduktionen. Et tilstoppet kateter kan være skadeligt for din nyre, hvis det ikke afhjælpes.

Tag gerne brusebad, men ikke karbad

Du må gerne tage brusebad, selvom du har nyrekateter, da du har en vandtæt forbindelse på. Har du ikke en vandtæt forbindelse på, kan du også tage brusebad, men så skal hjemmesygeplejersken skifte forbindingen umiddelbart efter brusebadet. Du må ikke tage karbad eller gå i svømmehal.

Vi anbefaler, at du lader urinposen blive siddende på kateterets konnektorstykke under brusebadet.

Du kan dog godt vælge at koble urinposen fra under brusebadet. Hvis du gør det, skal begge de dele, der kobles sammen, beskyttes under brusebadet:

- Du skal have gemt proppen fra kateterposen. Sæt den på posen, når den er koblet fra kateteret.
- Sæt en steril prop i kateterets studs, der hvor urinposen er fjernet fra.

- Hvis det ikke er muligt at gøre ovenstående, så skal både konnektorstykke og studs på urinposen desinficeres efter badet, inden de kobles sammen igen.

Pas på ikke at trække i kateteret

Det er vigtigt, at du er opmærksom på ikke at komme til at trække i kateteret. Selv et lille træk kan forskubbe kateteret i nyren, så urinen ikke ledes væk, men ophobes i nyren. I disse situationer, skal du være særligt opmærksom:

- Når du klæder dig af og på.
- Når du er på toilettet.
- Når du er aktiv, fx ved sport eller samleje.
- Når du vender dig i sengen.

Når hjemmesygeplejersken har skiftet din forbindelse, skal du være opmærksom på, at du skal kunne bevæge dig frit, uden at forbindelsen strammer. Dette kan nemlig også give et træk i kateteret.

Sørg også for, at kateter, konnektorstykke og urinpose fikseres til dit lår, så der ikke opstår knæk på slangen, og så de ikke er generende for dig.

Kobl en stor urinpose på om natten

Til natten skal du koble en stor urinpose på den lille urinpose, som sidder på låret. Ved at gøre dette behøver du ikke tømme urinposen i løbet af natten. Den store urinpose kobles fra igen om morgenen og tømmes i toilettet.

Gem den prop, som sidder på den store urinpose og sæt den på igen, når du om morgenen kobler den store pose fra.

Den store urinpose kan anvendes i 1 uge. Herefter skal du smide den ud og tage en ny i brug.

Kontakt os, hvis kateteret falder ud

Kateteret må ikke fjernes, heller ikke selvom det eventuelt ikke fungerer eller ikke kan skylles. Falder kateteret ud, skal du kontakte os direkte.

KONTAKT OG MERE VIDEN

Du kan finde yderligere oplysninger om katetret samt vejledninger, billeder og filmklip på www.rn.dk/nk.

Har du spørgsmål, er du velkommen til at kontakte os.

Kontakt

Urologisk Dagafsnit

Tlf. 97 66 33 18
Mandag – fredag 7.00 – 20.00

Urologisk Sengeafsnit

Tlf. 97 66 33 16
Mandag – fredag 20.00 – 7.00 samt
helligdage og weekender

Urologisk Ambulatorium

Tlf. 97 66 30 08
Mandag – fredag 8.30 – 12.00

...se også næste side.

Vi informerer hjemmesygeplejen

Når du har fået anlagt kateter første gang, skriver vi til hjemmesygeplejen i din kommune og oplyser følgende:

- Årsagen til, at nyrekateteret er anlagt.
- Hvilken side, kateteret ligger på.
- Hvad planen er med behandlingen.

Vi beder hjemmesygeplejen om følgende:

- At skifte forbindelse 1 gang om ugen samt ved behov, hvis forbindelsen er våd, uren eller sidder løs.
- At observere huden omkring indstiksstedet.
- At skifte konnektorstykke og urinpose 1 gang om ugen eller ved behov.
- At skifte Flexi-Trak 1 gang om ugen samt ved behov, hvis den bliver løs eller ikke klistrer omkring kateterslangen.
- At skylle kateteret, hvis urinproduktionen er faldet eller udeblevet, hvis urinen er plumret, uigennemsigtig eller der er blod i urinen.
- At kontakte dig førstkommande hverdag, så du kan få et telefonnummer, som du kan bruge til at kontakte hjemmesygeplejersken døgnet rundt.

Hvis kateteret ikke fungerer

Hvis hjemmesygeplejersken ved skylning af kateteret ikke kan bringe det til funktion efter at have fulgt Fejlsøgningsguiden, kan hun kontakte Urologisk Afdeling og få direkte vejledning, mens hun er hos dig.

Kateteret **må aldrig fjernes**, selvom det ikke producerer urin, da Radiologisk Afdeling bruger kanalen til at skifte kateteret igennem.

Hvis ikke det lykkes at få kateteret til at virke, laver vi en aftale med dig om en konsultation hos os.

Skift af pigtail nyre-kateter

Når du senere skal møde planmæssigt på hospitalet til skift af dit kateter, så skal du forberede dig sådan her:

- Få taget en **blodprøve 3 hverdage**, før dit kateter skal skiftes.
- Hent **antibiotika på apoteket. Tag 1 pille 1 time før** din aftale på Radiologisk Afdeling.
- Urologisk Afdeling **kontakter dig** og fortæller, om du skal tage endnu 1 pille antibiotika 6 timer efter, at du har taget den første. Det afhænger af din nyrefunktion, om du skal have 1 eller 2 antibiotika-piller i alt, og det kan vi vurdere ud fra din blodprøve.